

USTAWA
z dnia 22 kwietnia 1959 r.
o zwalczaniu gruźlicy

Warszawa, 1959 r.

DZIENNIK USTAW
POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

Przedruk poz. 170 z nru 27 z dnia 2 maja 1959 r.

170
U S T A W A

z dnia 22 kwietnia 1959 r.
o zwalczaniu gruźlicy.

Art. 1. Zakłady społeczne służby zdrowia udzielają ludności bezpłatnie świadczeń w zakresie zapobiegania, rozpoznawania i leczenia gruźlicy oraz w zakresie rehabilitacji osób chorych na gruźlicę, ozdrowieńców i inwalidów z powodu gruźlicy.

Art. 2. 1. Osoby zamieszkałe na terenie Państwa Polskiego są obowiązane na żądanie organu służby zdrowia:

- 1) poddawać się szczepieniom ochronnym przeciwko gruźlicy,
- 2) poddawać się badaniom lekarskim, mającym na celu wykrywanie i leczenie gruźlicy,
- 3) udzielać wyjaśnień mogących mieć znaczenie dla rozpoznania gruźlicy, wykrycia źródła zakażenia bądź zapobiegania szerzeniu się gruźlicy.

2. Minister Zdrowia określi w drodze rozporządzenia zasady przeprowadzania szczepień ochronnych i badań lekarskich, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2.

Art. 3. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) „chory na gruźlicę” — osobę, w której organizmie nastąpiły zmiany chorobowe, spowodowane zakażeniem prątkami gruźlicy, a przebieg procesu chorobowego wymaga leczenia bądź rehabilitacji leczniczej lub zawodowej,
- 2) „ozdrowieniec” — osobę, która po przebytym leczeniu nie wykazuje klinicznych objawów gruźlicy, lecz wymaga świadczeń poradni przeciwgruźliczej i jest w niej zarejestrowana,
- 3) „inwalida” — osobę uznaną za inwalidę w myśl przepisów o rentach i zaopatrzeniach.

Art. 4. Chorzy na gruźlicę są obowiązani:

- 1) przestrzegać wskazań poradni przeciwgruźliczej,
- 2) zawiadamiać poradnię przeciwgruźliczą o każdej zmianie miejsca zamieszkania.

Art. 5. Minister Zdrowia w porozumieniu z Ministrem Pracy i Opieki Społecznej ustali w drodze rozporządzenia zasady wydawania przez poradnię przeciwgruźliczą orzeczeń i wniosków w zakresie:

- 1) uznawania osób badanych za chore na gruźlicę, ozdrowieńców i inwalidów z powodu gruźlicy,
- 2) przyznawania świadczeń określonych w ustawie,
- 3) udzielania wskazań, o których mowa w art. 4 pkt 1.

Art. 6. 1. Właściwy do spraw zdrowia organ prezydium powiatowej (miejskiej) w mieście stanowiącym powiat miejski, dzielnicowej w mieście wyłączonym z województwa rady narodowej na wniosek poradni przeciwgruźliczej może zarządzić:

- 1) umieszczenie chorego na gruźlicę w szpitalu, w sanatorium przeciwgruźliczym lub w innym zakładzie, jeżeli chory stanowi niebezpieczeństwo zarażenia gruźlicą swego otoczenia;
- 2) umieszczenie dzieci i młodocianych w zakładach przeznaczonych dla dzieci i młodzieży, jeżeli istnieje niebezpieczeństwo zarażenia ich gruźlicą od otoczenia, a usunięcie tego niebezpieczeństwa w inny sposób jest niemożliwe;
- 3) przymusowe leczenie dzieci i młodocianych chorych na gruźlicę w zamkniętych zakładach przeciwgruźliczych.

2. Państwowy inspektor sanitarny w przypadkach uzasadnionych zarządza przeprowadzenie dezynfekcji pomieszczeń, w których przebywał chory na gruźlicę, oraz przedmiotów, z którymi się stykał.

Art. 7. 1. Osób chorych na gruźlicę nie wolno dokwaterować do lokali mieszkalnych zajmowanych przez osoby zdrowe, jeżeli poradnia przeciwgruźlicza stwierdzi, że chorzy ci stanowią niebezpieczeństwo dla otoczenia.

2. Celem uniknięcia dokwaterowań do lokali zajmowanych przez osoby chore na gruźlicę i zapewnienia tym osobom odpowiednich warunków mieszkaniowych właściwy do spraw lokalowych organ prezydium rady narodowej może przydzielić im zgodnie z obowiązującymi normami zaopiekuńczenia samodzielny lokal mieszkalny i przekwaterować te osoby do tego lokalu.

3. Minister Zdrowia w porozumieniu z Ministrem Gospodarki Komunalnej ustali zasady i tryb postępowania w sprawach przewidzianych w ust. 1 i 2.

Art. 8. 1. Zakłady społeczne służby zdrowia oraz fachowi pracownicy służby zdrowia obowiązani są zgłaszać do poradni przeciwgruźliczej przypadki podejrzane o gruźlicę oraz zachorowania, stwierdzone w związku z udzielaniem świadczeń zapobiegawczych bądź leczniczych. Obowiązek zgłaszania dotyczy również zgonów.

2. Minister Zdrowia określi zasady dokonywania zgłoszeń, o których mowa w ust. 1.

Art. 9. 1. Fachowi pracownicy służby zdrowia na podstawie upoważnienia poradni przeciwgruźliczej mają prawo wstępu w porze dziennej do mieszkań osób chorych na gruźlicę oraz do zakładów pracy, w których tacy chorzy są zatrudnieni, w celu zebrania danych o warunkach życia i pracy oraz udzielania wskazań higieniczno-sanitarnych.

2. Jeżeli ze względu na tajemnicę państwową wstęp do zakładów pracy jest ograniczony, pracownicy, o których mowa w ust. 1, powinni uzyskać zezwolenie właściwych organów.

Art. 10. 1. Zakłady pracy zatrudniające pracowników chorych na gruźlicę i ozdrowieńców są obowiązane zatrudniać ich zgodnie ze wskazaniami poradni przeciwgruźliczej, a inwalidów z powodu gruźlicy — zgodnie ze wskazaniami komisji lekarskiej do spraw inwalidztwa i zatrudnienia lub poradni przeciwgruźliczej.

2. Rada Ministrów po porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych ustali w drodze rozporządzenia wykaz prac, których wykonywanie jest zabronione osobom chorym na gruźlicę ze względu na stan ich zdrowia bądź niebezpieczeństwo zarażenia gruźlicą innych osób.

3. Zakład pracy na wniosek poradni przeciwgruźliczej jest obowiązany przesunąć na okres do 3 miesięcy do pracy dogodniejszej lub zatrudnić w mniejszym wymiarze godzin pracownika, który bezpośrednio przed powrotem do pracy przebywał na leczeniu w zamkniętym zakładzie przeciwgruźliczym i ma czasowo ograniczoną zdolność do pracy z powodu gruźlicy.

Art. 11. 1. Zakłady pracy powinny organizować stanowiska pracy nadające się dla chorych na gruźlicę, uwzględniając możliwość zatrudnienia osób, które mogą pracować w niepełnym wymiarze godzin.

2. Rada Ministrów ustali w drodze rozporządzenia zasady organizowania stanowisk pracy nadających się dla chorych na gruźlicę oraz warunki zatrudnienia tych osób.

Art. 12. 1. Prezydium powiatowych (miejskich) w miastach stanowiących powiaty miejskie, dzielnicowych w miastach wyłączonych z województwa rad narodowych na podstawie wniosków poradni przeciwgruźliczych i komisji lekarskich do spraw inwalidztwa i zatrudnienia ustalają dla podległego im terenu wykaz zakładów pracy przydatnych do prowadzenia szkolenia wewnątrzzakładowego dla chorych na gruźlicę, którzy nie mają zawodu bądź nie mogą być zatrudnieni w zawodzie wyznaczonym lub faktycznie wykonywanym.

2. Zakłady pracy objęte wykazem określonym w ust. 1 obowiązane są organizować szkolenie wewnątrzzakładowe dla

osób chorych na gruźlicę kierowanych do tych zakładów przez właściwe do spraw zatrudnienia i spraw socjalnych organy prezydium powiatowych (miejskich) w miastach stanowiących powiaty miejskie, dzielnicowych w miastach wyłączonych z województwa rad narodowych zgodnie z wskazaniami poradni przeciwgruźliczej lub komisji lekarskiej do spraw inwalidztwa i zatrudnienia.

3. Rada Ministrów ustali w drodze rozporządzenia tryb organizacji i zasady finansowania szkolenia oraz zatrudnienia, o którym mowa w ust. 1 i 2.

Art. 13. 1. Chorym na gruźlicę, którzy nie posiadają zawodu bądź nie mogą być zatrudnieni w swoim zawodzie (wyuczonym lub faktycznie wykonywanym), właściwe do spraw zatrudnienia i spraw socjalnych oraz właściwe do spraw zdrowia organy prezydium wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województwa) zapewniają naukę zawodu bądź przyuczenie do określonej pracy odpowiadającej stanowi ich zdrowia:

- 1) w specjalnych ośrodkach szkolenia zorganizowanych przy zamkniętych zakładach przeciwgruźliczych — dla chorych, którzy wymagają długotrwałego pobytu w tych zakładach,
- 2) w specjalnych zakładach szkolenia inwalidów — w pozostałych przypadkach.

2. Ministrowie Pracy i Opieki Społecznej oraz Zdrowia ustalą w porozumieniu z Ministrem Oświaty w drodze rozporządzenia organizację szkolenia i zatrudniania osób, o których mowa w ust. 1.

Art. 14. 1. Ubezpieczonemu niezdolnemu do pracy z powodu gruźlicy przysługuje zasiłek chorobowy z ubezpieczenia na wypadek choroby i macierzyństwa przez trzydzieści dni tygodni. Okres wypłaty zasiłku chorobowego może być przedłużony do pięćdziesięciu dwóch tygodni, jeżeli dotychczasowe wyniki leczenia rokurają przywrócenie zdolności do pracy.

2. Ubezpieczonemu leczonemu w zamkniętym zakładzie przeciwgruźliczym przysługuje:

- 1) zasiłek z ubezpieczenia na wypadek choroby i macierzyństwa w wysokości zasiłku chorobowego, jeżeli ubezpieczony ma na utrzymaniu jedną lub więcej osób,
- 2) zasiłek z ubezpieczenia na wypadek choroby i macierzyństwa w wysokości 33% podstawy wymiaru zasiłku chorobowego, jeżeli ubezpieczony nie ma nikogo na utrzymaniu.

Art. 15. 1. Ubezpieczonemu przesuniętemu w myśl art. 10 ust. 3 do pracy dogodniejszej lub zatrudnionemu w mniejszym wymiarze godzin przysługuje zasiłek zdrowotny płatny

z funduszy ubezpieczenia na wypadek choroby i macierzyństwa. Nie dotyczy to jednak osób posiadających inwalidzką rentę wyrównawczą w myśl przepisów o rentach i zaopatrzeniach.

2. Zasiłek zdrowotny przysługuje w wysokości różnicy między przeciętnym dziennym zarobkiem z okresu zatrudnienia w ciągu ostatnich trzech miesięcy kalendarzowych na poprzednim stanowisku pracy a przeciętnym dziennym zarobkiem po przesunięciu do pracy dogodniejszej lub po zatrudnieniu w mniejszym wymiarze godzin.

Art. 16. Przy zwalczaniu gruźlicy bądź przy rehabilitacji zawodowej chorych na gruźlicę wolno zatrudniać:

- 1) osoby, które ukończyły 21 lat życia i posiadają względną odporność na gruźlicę potwierdzoną próbą tuberkulinową,
- 2) osoby chore na gruźlicę — w zakładach przeciwgruźliczych przeznaczonych wyłącznie dla osób dorosłych.

Art. 17. 1. Ministrowie Obrony Narodowej, Spraw Wewnętrznych oraz Komunikacji, każdy w swoim zakresie działania, określają:

- 1) organy i zakłady właściwe do udzielania świadczeń przewidzianych w ustawie osobom upoważnionym do pomocy leczniczej służb zdrowia podległych tym ministrom,
- 2) zasady współpracy organów i zakładów, o których mowa w pkt 1, z organami i zakładami podległymi Ministrowi Zdrowia w zakresie czynności związanych ze zwalczaniem gruźlicy.

2. Zarządzenia, o których mowa w ust. 1, będą wydane w sprawach dotyczących opieki zdrowotnej wspólnie z Ministrem Zdrowia, a w pozostałych sprawach — wspólnie z Ministrem Pracy i Opieki Społecznej i w porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych.

3. Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia zasady i tryb stosowania niektórych przepisów ustawy wobec osób przebywających w więzieniach, zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich.

Art. 18. Chory na gruźlicę uchylający się od obowiązku określonego w art. 4 pkt 1 może być na wniosek poradni przeciwgruźliczej pozbawiony na czas określony świadczeń wynikających z przepisów art. 13, 14 i 15.

Art. 19. Przepisy art. 4, 9, 10 ust. 2, art. 11—13, art. 16 i 18 stosuje się odpowiednio do ozdrowieńców i inwalidów z powodu gruźlicy.

Art. 20. Rada Ministrów określi zasady planowego zwalczania gruźlicy.

Art. 21. 1. W art. 2 ustawy z dnia 21 lutego 1935 r. o zapobieganiu chorobom zakaźnym i o ich zwalczaniu (Dz. U.

z 1935 r. Nr 27, poz. 198 i z 1949 r. Nr 25, poz. 174) skreśla się pkt 2f.

2. Do czasu wydania przepisów wykonawczych na podstawie niniejszej ustawy zachowują moc przepisy wydane na podstawie ustawy określonej w ust. 1.

Art. 22. 1. W dekreście z dnia 18 stycznia 1956 r. o ograniczeniu dopuszczalności rozwiązywania umów o pracę bez wypowiedzenia oraz o zabezpieczeniu ciągłości pracy (Dz. U. Nr 2, poz. 11 i Nr 41, poz. 187) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 3 ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) w razie niezdolności do pracy z powodu choroby trwającej dłużej niż:

a) 12 miesięcy — w przypadku gruźlicy, jeżeli pracownik jest leczony w zamkniętym zakładzie przeciwgruźliczym, a przed powstaniem niezdolności do pracy był zatrudniony w zakładzie pracy co najmniej przez 12 miesięcy,

b) 6 miesięcy — w przypadku gruźlicy, jeżeli pracownik przed powstaniem niezdolności do pracy był zatrudniony w zakładzie pracy co najmniej przez 6 miesięcy, albo w przypadku choroby spowodowanej wypadkiem w zatrudnieniu lub choroby zawodowej,

c) 3 miesiące — w innych przypadkach;”

2) skreśla się art. 3 ust. 2.

2. W ustawie z dnia 6 czerwca 1959 r. o zwalczaniu nadużyć w zakresie wykorzystywania zaświadczeń o czasowej niezdolności do pracy (Dz. U. Nr 35, poz. 154) dodaje się w art. 8 ust. 2 drugie zdanie w brzmieniu: „Wydatki na zasiłki chorobowe dla osób, które z powodu gruźlicy są niezdolne do pracy przez okres przekraczający 6 miesięcy, pokrywane są z funduszy ubezpieczenia społecznego bez ograniczeń.”

Art. 23. Rada Ministrów określi termin wejścia w życie przepisów art. 10 ust. 3 i art. 15.

Art. 24. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, z tym że przepis art. 14 obowiązywać będzie od dnia 1 lipca 1959 r.

Przewodniczący Rady Państwa: A. Zawadzki
Sekretarz Rady Państwa: J. Horodecki